



סמל עגיב ראובן

2120349

בן שלום וגיולי

נולד ב- כ"ה שבט תשי"ג 10.2.1953

התגייס לצה"ל בנובמבר 1970

שרת בגדוד "הבוקעים הראשון" (51)

נפל ב- כ"ו תשרי תשל"ד 22.10.1973

בקרב על החרמון.





עגב ראובן -

ראובן, בן גולי ושלוש, נולד ביום כ"ה בשבט תשי"ג (10.2.1953) בעיר טונס שבטוניסיה. בהיותו כבן שנה, ב-11 בנובמבר 1954, עלה לארץ עם הוריו, אשר קבעו את מגוריהם במושב דישון. את לימודיו היסודיים עשה בבית-הספר של המושב. סיפר עליו מחנכו רפי: "הקוסם" - כך כינהו חבריו בבית-הספר בשל תעלוליו, ובשל היפטנסים שהיה מכין בסדנה הביתית. הייתי מחנכו במשך השנתיים האחרונות ללימודים, ודי היה בהן להכיר בילד את הילכות הנימוסים ועדינות הנפש. מעולם לא הרים על חבריו יד ולא הזיק לאיש. ממעט היה בדיבור. גם כשהיה חייל והיה פוגשני ברחוב, היה קורא לי 'המורה'. יונים, שפנים סוריים וכל בעלי-החיים היו גורמים לו אושר. את היונים והשפנים שהייעו צדים רצה לביית, וברוב המקרים הצליח ב'חיעוד' החיות, ביותר גרם לו אושר רב. איש היפטנסים היה, ובעזרתו גינו רובה, שהיה לא הכי מוצלח בעולם אמנם, וסכנה בו, אך זה לא מנע בעדו מלירות לעבר השפנים הסורים. ברובה הזה צדנו שפנים רבים, הם היו רצים לעבר נקיקי הסלע, ושם יכולנו לחסום את מרוצם ולתפוש אותם". משסיים את לימודיו היסודיים, נאלץ ראובן לצאת לעזרת הוריו בעיבוד המשק. ההורים, שהיו מבוגרים וחולניים, לא יכלו לעמוד במעמסה, והעבודה כולה נפלה על שכמם של הבנים. ראובן אהב מאוד את העבודה במשק. שעות ארוכות היה מקדיש למטעי התפוחים, האגסים והאפרסקים ולכרמי היין, והיו לו תוכניות ארוכות טווח לעתיד - להרחבת המשק ולפיתוחו. גם בהיותו חייל, כאשר בא הביתה לחופשות, הקדיש את מיטב זמנו לטיפול המשק, ובעונה הבערת עבד בחריצות מדהימה.

ראובן גויס לצה"ל בראשית נובמבר 1970 והוצב לחיל הרגלים, הוא רצה להצטרף לחטיבת "גולני" ומבוקשו ניתן לו. צחוק הגורל היה, שאת חופשת השחרור שלו קיבל בחמישה באוקטובר 1973, יום אחד לפני שפרצה המלחמה. משפרצה מלחמת יום-הכיפורים לבש ראובן את מדיו, שזו עתה הסירם לתקופה ארוכה כביכול, והצטרף מיד ליחידתו ברמת-הגולן. ביום כ"ו בתשרי תשל"ד (22.10.1973), נצטווה גדודו לעלות ולכבוש את החרמון. כאשר כבר הגיע כמעט לראש ההר, לאחר קרב קשה ומלא גבורה, נפגע ראובן מצרור כדורים בכל גופו. דקות אחדות נלחם על חייו והספיק לומר: "אבא ואמא, עוד אשוב אליכם" ונפל. הוא הובא למנוחת-עולמים בבית-העלמין בראש פינה. השאיר אחריו הורים, שני אחים ושתי אחיות. לאחר נפלו הועלה לדרגת סמל.

במכתב תנחומים למשפחה השכולה כתב מפקדו: "ראובן נלחם כמי שיודע למען מה הוא נלחם - באומץ, בגבורה, במסירות ובהקרבה. לנו, לחבריו בגדוד "הבוקעים הראשון", יש הרגשה של אובדן אה-לוהם, הרגשה המלווה בתחושת גאווה, שזכינו ללוהם כזה בין שורותינו, ובהרגשת כבוד למשפחה ששיכלה בן שכזה".

המשפחה תרמה לזכרו ספר תורה לבית-הכנסת במושב דישון.

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב-פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצות חודשי לחימה ארוכים בני עיר רבים ואף עולים חדשים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחורות רבות, אשא שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ורבות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות הייתה חטיבת גולני כור היתוך לילידי הארץ ולבני העליות השונות.

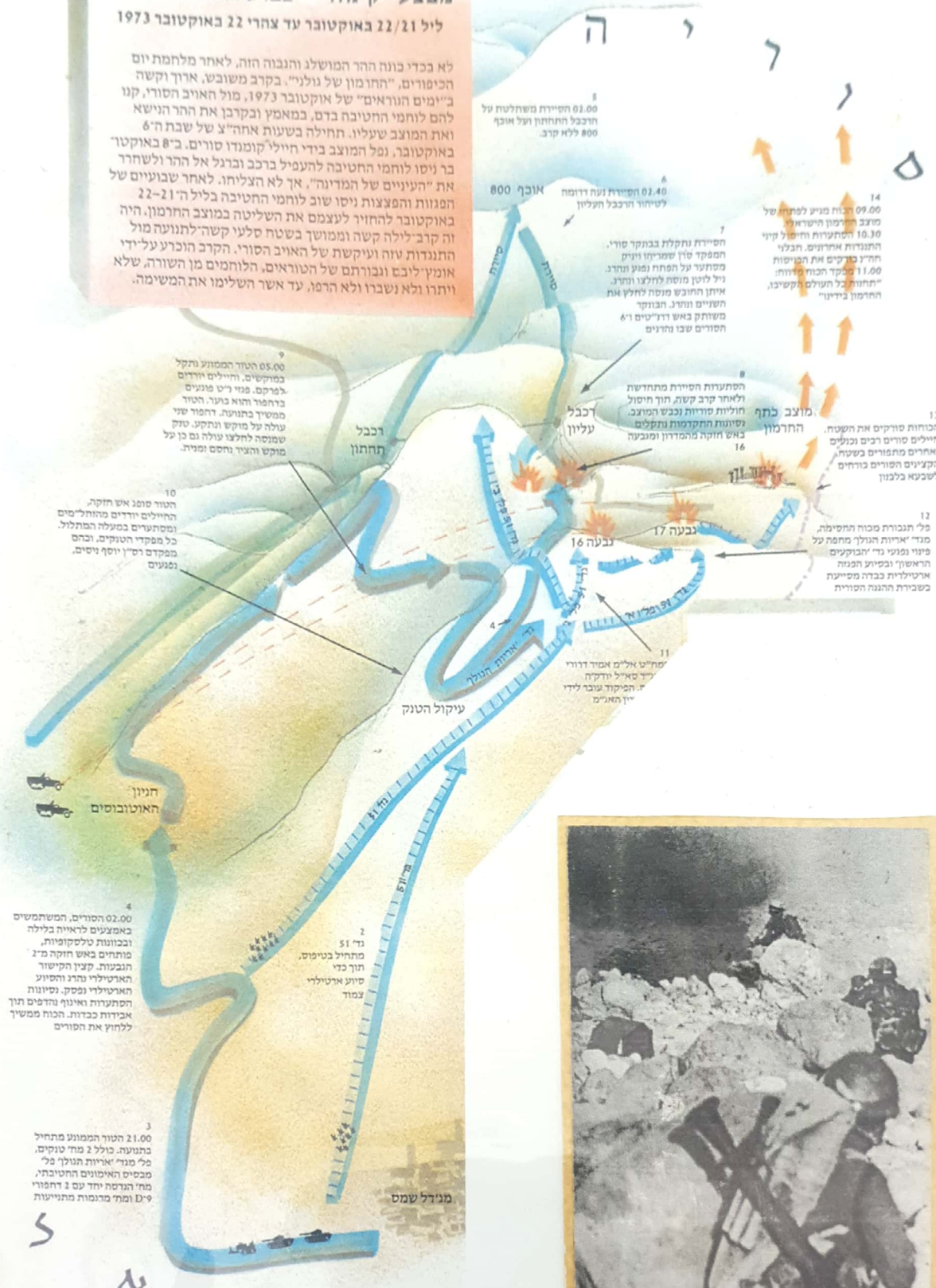


מפת הקרב

מבצע "קינוח" - כבוש מוצבי החרמון

ליל 22/21 באוקטובר עד צהרי 22 באוקטובר 1973

לא בכדי בונה ההר המושלג והגבוה הזה, לאחר מלחמת יום הכיפורים, "החרמון של נולנו". בקרב משובש, ארוך וקשה ב"ימים הנוראים" של אוקטובר 1973, מול האויב הסורי, קמו להם לוחמי החטיבה בדם, במאמץ ובקרנף את ההר הנישא ואת המוצב שעליו. תחילה בשעות אחה"צ של שבת ה'6 באוקטובר, נפל המוצב בידי חיילי קומנדו סורים. ב"8 באוקטובר בו ניסו לוחמי החטיבה להעמיל ברכב וברגל אל ההר ולשחרר את "העיניים של המדינה", אך לא הצליחו. לאחר שבועיים של מנוות והמצעות ניסו שוב לוחמי החטיבה בלילה ה'21-22 באוקטובר להחזיר לעצמם את השליטה במוצב החרמון. היה זה קרב לילה קשה וממושך בשטח סלעי קשה לתנועה מול התנגדות עזה ועיקשת של האויב הסורי. הקרב הוכרע על-ידי אומץ לבם ונבורתם של הטוראים, הלוחמים מן השורה, שלא ויתרו ולא נשברו ולא הרפו, עד אשר השלימו את המשימה.



"מבצע קינוח" כיבוש מוצבי החרמון

(22 – 21 באוקטובר 1973)

למרות כשלון ההתקפה ב-8 באוקטובר 1973 היה ברור לרמטכ"ל, לחפ"ק פיקוד צפון, למח"ט גולני, ללוחמיה ולמפקדיה, כי יש לעשות ניסיון נוסף לכבוש שטח חיוני זה, שערכו הצבאי-אסטרטגי היה רב ביותר. לא בכדי כינו לוחמי חטיבת גולני את המוצב הישראלי הגדול בכתף החרמון "העיניים של המדינה". היו במוצב החרמון, הגדול והחשוב ביותר במוצבי צה"ל בחזית הצפון, מתקני התרעה, מתקני תצפית ומתקני בקרה משוכללים היותר של חילות האוויר, הקשר והמודיעין. הפעולה לשחרור מוצב החרמון נדחתה מספר פעמים, עד שניתן היה לרכז כוחות מתאימים וסיוע אווירי וארטילרי. בימים 19-20 באוקטובר 1973 היה חשש, כי לא יהיה אפשר לבצע את הפעולה בתוך שתי יממות כמתוכנן בשל מזג האוויר הגרוע. השמועות על הפסקת האש הכללית העומדת בפתח והידיעות כאילו 40 מאנשי המוצב עדיין נצורים בקומה התחתונה וממשיכים בלחימה הביאו את שר הביטחון משה דיין לכלל החלטה להורות למטכ"ל לבצע את הפעולה בלילה ה-21-22 באוקטובר 1973. בלילה שלפני הפעולה (לילה ה-20.10.73) כבר התמקמה תצפית מיחידת סיור נבחרת ב"מצפה שלגים", והושלם תכנון המבצע והתיאום עם חיל האוויר. מבצע "קינוח" תוכנן כמבצע דו חטיבתי מתואם להתקפת לילה, שיבוצע ע"י חטבת גולני וחטיבת הצנחנים (בפיקוד אל"מ חיים נאדל) בסיוע מאסיבי של חיל האוויר ובסיוע ארטילרי צמוד. ראשונה הופעלה כבר בשעות אחה"צ (21.10) חטיבת צנחנים שהונחתה כמבצע מוסק במספר סבבים של מסוקים במרום החרמון בעורף הסורים, והחלה בכיבוש הרכס מצפון לדרום. סה"כ הונחתו כ-600 צנחנים שכבשו במשך כל הלילה את יעדיהם מול התנגדות קלה יחסית והשלימו את ההשתלטות המלאה על "מוצב הפיתולים", "מוצב המצוק" ו"מוצב החרמון הסורי". בפעולה נהרגו שני צנחנים.

בערב ה-21 באוקטובר הופעלה חטיבת גולני שוב בהתקפה ישירה בשני צירים, כוח רגלי וכוח ממונע, מאזור הכפר הדרוזי מגדל-שמש אל עבר כתף מוצב החרמון. הקרב היה ארוך ועקוב מדם, ונמשך בהפוגות קצרות כל אותו הלילה. החיילים הסורים, שהיו מאומנים ומצוידים היטב, נערכו בעמדות שולטות, רובן ככולן מחוץ למוצב. חיילי גולני נלחמו הפעם בקרב על "העיניים של המדינה" בעקשנות מיוחדת במינה.

"... וכהוזרק למוכח עצמו כחייל
עשה זאת על הצד הטוב ביותר."

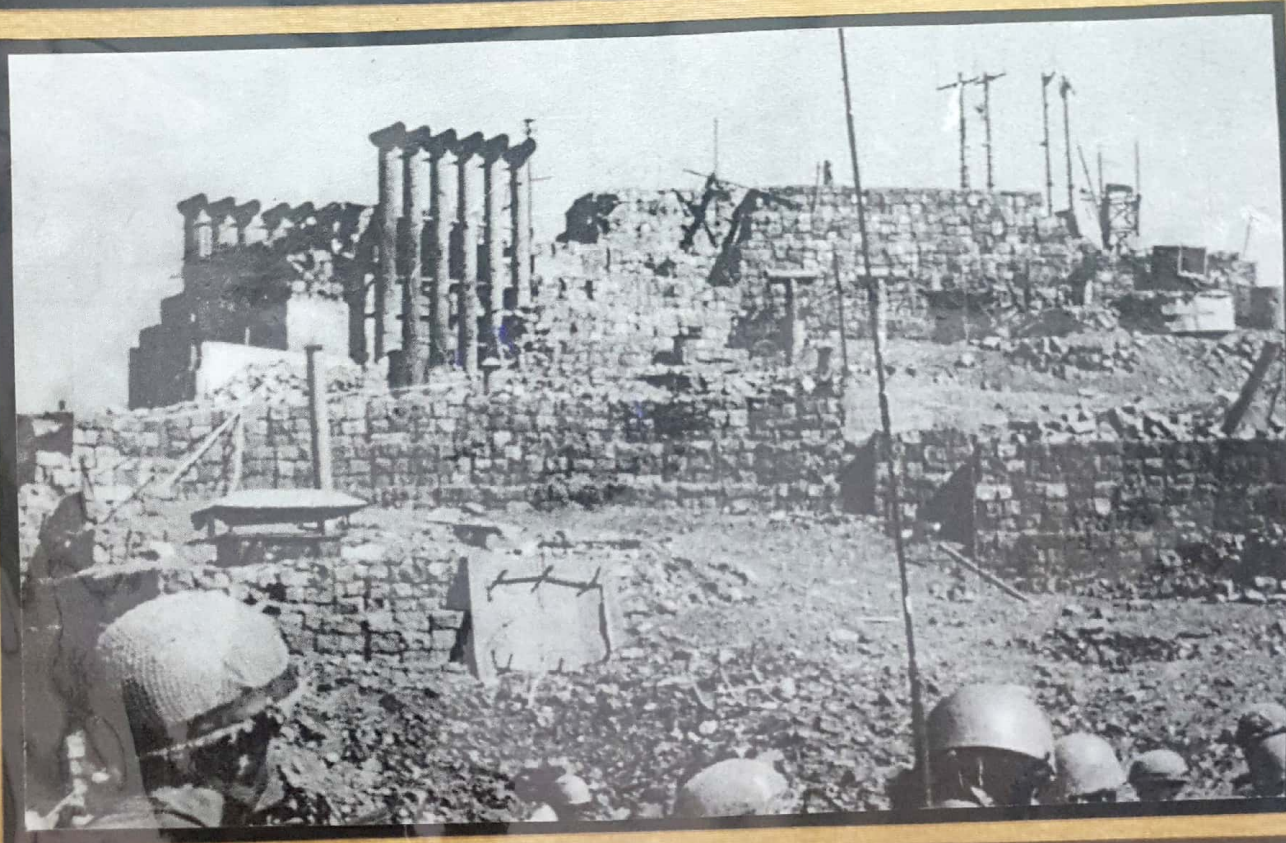
מוצב החרמון

כיבוש מוצב החרמון (בוקר 22 באוקטובר 1973)

ואו, לקראת שחר ה-22 באוקטובר 1973, גילו כנראה לוחמי חטיבת גולני, נושאי תג העץ, מידה נוספת של כוח סבל, עקשנות ועיקשות, התמדה ודבקות במטרה, ומתוך הכרת חשיבות המשימה ורצון אדיר המונע על-ידי גאוות-יחידה מיוחדת במינה הצליחו לשבור לבסוף את ההתנגדות הסורית ב"דרך אל היעד". פלוגת תגבורת מכוח החסימה, מגדוד "אריות הגולף" שנשלחה לסייע בפיוני הפצועים וההרוגים של גדוד "הבוקעים הראשון", בסיוע הפגזה ארטילרית צמודה וכבדה – הצליחה יחד עם לוחמי פלוגה א' של הגדוד להשתלט על אזור "גבעה 17" במרחק של 600 מ' מן המוצב עצמו.

בשעה 6.00 החלו חיילים וקצינים סורים לנטוש את עמדותיהם ולנוס צפונה (חלקם נהרגו וחלקם נשבו אח"כ ע"י כוח דרפלוגתי של הצנחנים, שהתקדמו מכיוון צפון אל עבר מוצב החרמון).

בשעה 9.00 כותר מוצב החרמון ע"י חיילי גולני. חבלני פלוגת ההנדסה בדקו היטב את כל הכניסות מחשד למיקוש, וב-10.30 טוהר המוצב סופית. בשעה 11.00 הונפו סוף סוף דגל החטיבה ודגל המדינה במרומי המוצב הישראלי, ומפקד הכוח דוד כץ (כצ'לה) דיווח מבלי להקפיד על כללי הדיבור בקשר: "תחנות כל העולם הקשיבו, החרמון בדינו!".





אות מלחמת יום הכיפורים



צִוְּתָן לְסַמֵּל עֵינַי רַאֲוִיבֵן ז"ל
אֲשֶׁר נָטַל חֶלֶק בְּהַגְנַת הָעַם וְהַמּוֹלַדֶּת

צבא הגנה לישראל

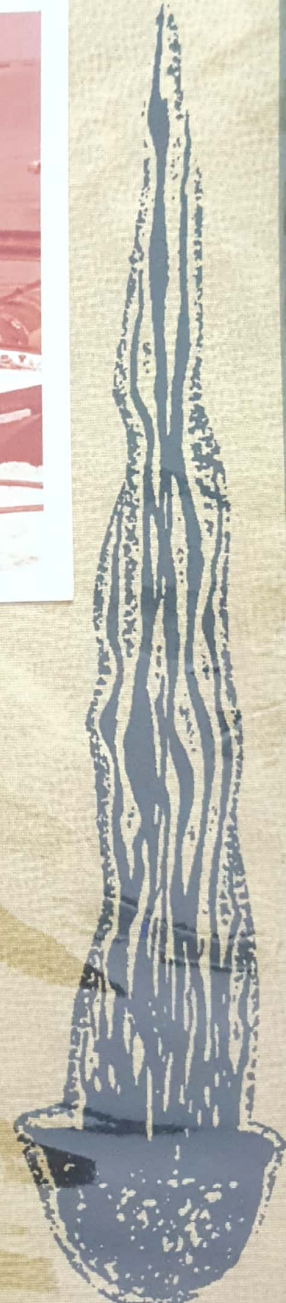
וּמְזַרְנֵי חֵיִל לְמִלְחָמָה תִּכְרִיעַ קָמִי תַחְתַּנִּי (שְׁמוּאֵל ב', כב', מ')



לכבוד אנשת צבי

משפחה יקרה,
חיילי החטיבה ומפקדיה מרכינים ראש,
לזכר נופלי החטיבה ומשתתפים בכאבכם
ביום בגד זה.
סמלנו, העץ הירוק, מוסיף ומצמיח ענפים
ירוקים וצעירים של לוחמים,
אולם באשר לך, באבק הקדבות ובאימונים
המפרכים, מלווה אותנו זכרון הנופלים.
במצוות דרכם, ממשיכים את כללכת ולעמוד
לצנכת האתגרים שמציבה המדינה לצניה.

ברגשי כבוד,
צננת הית
מפקד חטיבת "גולני"



לנשכחתי ביקרה ליום כב -
 במאשיח יאשת לטלומס -ה
 נשעז אצילם דוק אורם מבנישם
 איע מקווה שכל בסבל
 יאציל הכל בסבל הרוק ב' ואין מקום
 עבאזק

דבר ה יאס"ק אתר למעט הד"ט
 חמ חמ חמ ככל ה משפחה
 ויה יה יה יה יה יה
 ות הרגאות יויון שלונן



ל שבת הירק שלדורב האשית יתקן
 פלוניק מה שמע צלמם את מקום
 פכולם מרצישט טוב הוצ
 את מרצישט טוב ברק ל' און מקום
 לרצה
 את מקום ש-אבו הבית שתי פית-אפר
 י' את מקום שבה יהיה בגן הקרוב
 בצורת ל'
 אה ל' ה אוס"מ את זלמית גר"ש חק חק
 חק חק ל' כ' ה יי שק חק מה
 ה-און שלום והיות ר-און



רציתי להביא לך משהו -
משהו מן המלחמה.
משהו!!!
שתדעי שהייתי גם פחדן גם גיבור
גיבור - פחדן.
רציתי להביא לך משהו -
משהו מן המלחמה.



חשבתי להביא לך תחמושת קלה,
אך ירינו את כל התחמושת,
חשבתי להביא לך פגיון זהב,
אך "הפגיונות הפכו לאדומים."
חשבתי להביא לך את ליבי למשמרת
אבל גם אותו לקחו חברי שנפלו במלחמה.



רציתי להביא לך משהו-
משהו מן המלחמה.
לכן כתבתי את השורות הללו,
השורות הבוכות וצוחקות,
שורות מן המלחמה.
כן, אלה השורות המעטות שנשארו לי
מאותם ימים גדולים ואפורים.
רציתי להביא לך משהו-
משהו מן המלחמה.





עגיב ראובן ז"ל

1953-1973

